

Bolbehandeling blijft, maar wel anders

Alex Dobbe van Total Systems gaf aan de bezoekers uitleg over de ontwikkelingen in het flowschuimen.

Jan Koopman van BASF liet gegevens zien van de werkzame stof pyraclostrobin in het oppervlaktewater. "Het gaat de goede kant op, maar kan nog beter", aldus Koopman.

Veel vanzelfsprekende teelthandelingen staan onder druk. Deels komt dat omdat het aantal beschikbare middelen afneemt, deels omdat de gangbare technieken niet optimaal zijn. Tijdens de Open dag bolbehandeling die Vertify samen met Agrifirm-GMN organiseerde, kregen de bezoekers van beide ontwikkelingen resultaten te zien.

Tekst: Arie Dwarswaard | Fotografie: René Faas

De bolbehandeling van met name tulpen blijft een efficiënte manier om een aantal lastige ziekten en plagen in een korte tijd op een beperkte oppervlakte aan te pakken. Dat middel zal ook in de toekomst blijven, maar de veranderingen zijn wel waarneembaar. De deelnemende bedrijven aan de Open dag bolbehandeling die op 15 september door Vertify en Agrifirm-GMN werd georganiseerd, liet daarvan interessante voorbeelden zien.

ZONDER TOPSIN M

Op 19 oktober 2021 eindigt de mogelijkheid om Topsin M te gebruiken. Deze schimmelbestrijder werd decennialang als vaste waarde beschouwd als bestrijder van Fusarium in het bolbehandelingsbad. Vorig jaar maakte het Ctgb al bekend dat het gebruik eindigt. Aan de producenten van gewasbeschermingsmiddelen om na te gaan of er alternatieven zijn. Alex de Waard van Bayer liet aan de hand van proefuitslagen zien, dat er zeker mogelijkheden zijn. Bayer deed proeven met een partij tulpen die kunstmatig was geïnfecteerd met Fusarium. De onbehandelde partij bevatte 66% Fusarium. De combinatie van Captan, Topsin M, Securo en Rudis werd maar voor 6% besmet met Fusarium. Diverse alternatieven gaven niet allemaal zo'n goed resultaat. Dat gold wel voor de combinatie Captan, Rudis, Securo en Velum Prime. Dat laatste is een aaltjesbestrijder, maar blijkt ook een effect op Fusarium te hebben. "Wij waren daar ook verbaasd over, maar we zien deze combinatie als een goede standaard om Fusarium in tulp tegen te gaan", aldus Alex de Waard van Bayer. "Bovendien blijkt de beworteling van tulpen ook nog eens beter en stierf in een proef waarin we geen vuurbestrijding uitvoerden het gewas ook duidelijk later af."

Een van de producten die ook goed werkt tegen Fusarium is Securo van BASF, dat als werkzame stoffen folpet en pyraclostrobin heeft. Gezien de goede werking een middel dat BASF graag wil behouden, maar dat is niet vanzelfsprekend, zo legde Jan Koopman van BASF uit. "Sinds 2010 wordt de werkzame stof pyraclostrobin uit Securo in het oppervlaktewater gemeten. Op de kaartjes is precies te zien waar de overschrijdingen zitten: in de bloembollenteeltgebieden, in het voorjaar en najaar. Na 2010 is de ernst van de overschrijdingen wel flink afgenomen, maar we zijn er nog niet. Daarom vragen we op deze open dag ondernemers om zo schoon mogelijk te werken bij de bolbehandeling. Alleen op die manier kan het middel behouden blijven."

SCHUIMTECHNIEK STEEDS BETER

Een manier om schoon te werken, die volop in de belangstelling staat, is het flowschuimen. Daarbij rolt het plantgoed over een lopende band door een schuimmassa met de gewenste middelen heen. Lekvloeistof uit de kisten is er niet, restvloeistof in het dompelbad evenmin. Total Systems heeft inmiddels vijftien bedrijven voorzien van flowschuimapparatuur en heeft ook een mobiele variant ontwikkeld (zie elders deze uitgave). Het schuim komt tussen twee platen door over een schuin aflopende plaat, waardoor de bollen rollen. Gebruiker Arjan Rood van De Wit Bloembollen vertelde positief te zijn over het gebruik van deze machine sinds 2019. "We hebben geen emissie, starten telkens weer schoon en Fusarium wordt net zo goed bestreden als in het dompelbad."

Voor hyacintentelers heeft Total Systems een kistenschuimer ontwikkeld. Alex Dobbe van Total Systems: "Hyacintentelers willen liever niet een kist met bollen leegstorten, onder meer vanwege de jeuk. De kistenschuimer is dan een prima alternatief."

Ook Machinefabriek Akerboom liet een nieuwe schuimmachine zien, die het in samenwerking met Ed Nobel van Agri Treat Projects ontwikkelde bolcoaten combineert met schuimen. De machine die Akerboom in Zwaagdijk liet zien, is tweemaal zo breed als de vorige, waardoor de verwerkingscapaciteit is verdubbeld. "Binnen drie tot vier minuten is een palletkist geschuimd", aldus Ruben van der Tang van Akerboom. Volgens hem zorgt het foamcoaten voor een betere hechting van de middelen aan de bol. Ed Nobel heeft onderzocht of er kans op schade is aan de wortelpunten van tulpen als de dosering van de middelen te hoog zou worden. De combinatie Captan, Securo, Rudis en Pitcher werd in een 3%, 5% en 8% oplossing toegediend. "Het resultaat was bij alle percentages gelijk. Er was geen sprake van schade aan de wortelpunten."

WAT VERDER KIJKEN

Ten slotte is binnen de PPS De Groene Tulp nog weer wat verder in de toekomst gekeken, zo vertelde onderzoeker Koen de Wildt van Vertify. Een partij 'Dow Jones' die niet kunstmatig was geïnfecteerd, heeft afgelopen jaar een flink

Uit proeven van Syngenta bleek een positief effect op het percentage zuur als werd gekozen voor flowschuimen ten opzichte van de traditionele bolbehandeling, zo liet Maurice Kok zien.

Velum Prime is bestemd voor de bestrijding van stengelaaltjes, maar blijkt uit proeven van Bayer ook een effect op zuur te hebben. "Ook de wortelontwikkeling is beter", aldus Alex de Waard.

aantal bolontsmettingsbehandelingen ondergaan. Daaruit bleek dat het standaard bad met Captan, Securo en Rudis het percentage verlaagde naar 6,5%. Als de doseringen werden gehalveerd, verdubbelde het percentage zuur. De al genoemde nieuwe schuimtechnieken deden het goed en gaven in beide gevallen een percentage zuur dat de standaardbehandeling benaderde of zelf nog lager was. Opvallend daarbij was dat het flowschuimen bij de halve dosering eenzelfde laag percentage opleverde als bij de volledige dosering. Binnen de PPS zijn ook biologische middelen getest en een reinigingsmiddel. Het percentage zuur in 'Dow Jones' was in beide gevallen hoog. "We gaan met de biologische middelen wel door. We hebben nu vier producten gebruikt in een mix. Er zijn ook nog andere mogelijkheden die we willen bekijken. Ook is een combinatie met gangbare middelen nog het onderzoeken waard."